

Bjørn Elmquist (RV):

Ligesom forslagsstillerne til beslutningsforslag nr. B 29 har Det Radikale Venstre gennem mange år været aktivt engageret i spørgsmålet om at etablere en atomvåbenfri zone i Norden. I den kolde krigs tid var sådan en zone – det fandt vi i hvert fald – en oplagt mulighed for at sænke spændingsniveauet i og omkring Østersøområdet, og faktisk var og er de nordiske lande allerede atomvåbenfri.

En adskillelse og en tilbagetrækning af NATO's og Warszawapagtens a-våben i nær-områderne samt garanti for a-våbenfrihed kunne bibringe området en stærkt forøget sikkerhed. Det var en relevant problemstilling dengang, og jeg forstår faktisk ikke de partier, der i dag nærmest gør sig lystige over eller latterliggør disse ideer.

Efter den kolde krigs ophør er atomvåbenrusten ikke længere latent på samme måde; men det ændrer ifølge vor opfattelse ikke behovet for fortsat nedrustning af kernevåbenarsenalene. Den forpligtelse til nedrustning, som bl.a. ikkespredningstraktaten, NPT-traktaten, præciserer, må de magter, der har atomvåben, fastholdes på af os andre.

Nedrustningen består naturligvis først og fremmest i direkte at eliminere kernevåbenlagrene; men det er ligeledes vigtigt, at der sker en tilbagetrækning af udstationerede kernevåben, sådan som det faktisk er sket fra de tidligere Warszawapagtlandes territorier. Tilsvarende må det fra dansk side modarbejdes, at der i forbindelse med NATO's udvidelsesplaner sker udstationering af atomvåben i de nye medlemslande, og dette er da heldigvis og lykkeligvis også indstillingen i de officielle tilkendegivelser, der hidtil er kommet fra NATO's side.

Man kan muligvis konstatere en vis afmatning i den aktuelle interesse for at etablere atomvåbenfri zoner i Europa, og det er ikke så mærkeligt med den reduktion, der er sket af spændingsniveauet. Som udenrigsministeren har understreget, er det imidlertid i Danmarks interesse og også officiel dansk politik, at man støtter initiativer til etablering af atomvåbenfri zoner.

I forlængelse af Warszawapagtens opløsning og i forbindelse med etablering af den nye sikkerhedspolitiske arkitektur i Europa vil der rent faktisk opstå områder, der er fri for atomvåben, sådan som jeg var inde på før. Vi bør derfor fortsat fra dansk side være opmærksomme på, at muligheden for at sådanne områder eller

zoners atomvåbenfrihed bliver formaliseret. Dermed kan vi bidrage til, at der vil foregå en fortsat kernevåbennedrustning.

Det Radikale Venstre har derfor sympati for tankegangen i det fremsatte beslutningsforslag, ligesom både jeg og de andre medlemmer af den danske OSCE-parlamentarikerdelegation i Stockholm stemte for det forslag, der indeholdt elementer om atomvåbenfri zoner. Så vidt jeg erindrer, var den eneste, der stemte imod, det konservative medlem, hvorimod Venstres medlem stemte for. Men jeg må sige, at på nuværende tidspunkt, hvor der ikke synes at være konkret vilje til at oprette atomvåbenfri zoner i Europa, finder vi det i Det Radikale Venstre ikke rimeligt at binde regeringen til en række initiativer i forbindelse med det kommende OSCE-forbundsmandskab, sådan som forslaget går ud på, og derfor kan vi ikke støtte beslutningsforslaget.

Aage Brusgaard (FP):

Jeg vil starte med at sige tak til både Enhedslisten og SF for initiativet, og jeg vil gå videre med at sige tak til udenrigsministeren for redegørelsen og sige, at vi er enige i udenrigsministerens redegørelse. Det betyder også, at vi ikke kan støtte B 29, og selv om jeg er ret stærkt forkelet i dag, vil jeg prøve at give udtryk for Fremskridtpartiets tanker på området.

Emnet er jo et atomvåbenfrit Europa, og hvis det var realistisk, ville vi sige ja. Vi ville faktisk sige ja til en atomvåbenfri jordklode, hvis det virkelig kunne lade sig gøre, og det må jo være det, vi alle sammen burde arbejde for.

Første skridt i et sådant arbejde er vel underskrivelse af en erklæring om atomprøvesprængningsafvikling, og den underskrift burde vel egentlig først afgives af de magter, der har atomvåben. Det, der kunne være mit ønske og håb, var, at i hvert fald de stormagter, som vi kalder dem, der har atomvåben nu, kunne blive enige om at sætte sig sammen og sige: Vi ønsker ikke, og vi tillader ikke, at andre magter får atomvåben. Det, jeg tænker på her, er selvfølgelig, at hvis personer som Saddam Hussein eller Gaddafi fik de våben, hvad ville der så ikke kunne ske? Første skridt må derfor være en global aftale, og her må vi arbejde i de sammenhænge, vi nu kan, for, at atomvåben ikke spredes til andre lande end dem, der har dem nu.

Næste skridt må så være, at de magter, der har atomvåben nu, reducerer våbnene i fællesskab og i samme takt, så balancen ikke forrykkes. Det mener jeg vi sammen med andre lande må arbejde for.